

ALFA 1/20

BULLETIN FAKULTY ARCHITEKTURY ČVUT

NA KAPITÁNSKÉM MŮSTKU
NOVÝ SENÁT

NEJLEPŠÍ DIPLOMKA 2019

OČIMA DOKTORANDKY
KRIPNEROVÉ

SLOVO MÁ MATĚJ ŠEBEK

ČVUT

FA

SOUTĚŽE – VÝSLEDKY

O českou cenu za architekturu 2019. Vypisuje Česká komora architektů. Prof. Petr Hájek z kanceláře Petr Hájek ARCHITEKT (vedoucí návrhového ateliéru Hájek v Ústavu navrhování III FA ČVUT) je finalistou se stavbou Centra současného umění DOX+. Ondřej Císler z Aoc architektí (ved. ateliéru Císler v Ústavu nauky o budovách) je finalistou s Lávkou přes Dřetovický potok. Vojtěch Sosna (asistent ved. ateliéru Rothbauer v Ústavu navrhování I) a jeho kolegové z Ateliéru Bod architekti jsou finalisty s Rekonstrukcí hospody se sálem v Máslovicích. **Porota:** Teresa Borsuk (VB), Michael Jakob (Švýcarsko), Etana Kimmela (Izrael), Iván Nagy (Maďarsko), Julien Rousseau (Francie), Michal Sulo (Slovensko), Imke Woelk (SRN) – předsedkyně.

Národní cena za studentský design 2019. Vypisuje Design Cabinet CZ, Nadace Sutnar – Nadace Radoslava a Elaine Sutnarových, DEPO2015. Cena Excelentní studentský design: diplomní práce Magdalény Fousové, ateliér Tvarůžek – Blaha a diplomní práce Tomáše Havla, atel. Fišer – Nezpěvákova (FA ČVUT v Praze); cena Design Kabinetu CZ: práce Kateřiny Rydlové, atel. Karel – Šafařík, a Magdalény Fousové (vždy ÚD); Cena novinářů: dipl. práce Magdalény Fousové. **Poroty:** dvě národní pedagogické a mezinárodní porota. 59 profesionálních vysokoškolských a středoškolských pedagogů, produktových a industriálních designérů, expertů a kurátorů designu.

VÝSTAVY

Diplomní práce. Dvory FA ČVUT, Thákurova 9, Praha 6. Ve dnech 5. 2. – 11. 3. 2020.

ČVUT perspektiva 2030. Návrhové ateliéry Kordovský – Vrbata, Hlaváček – Čeněk, Ústav navrhování II, projekty kampusů v Dejvicích a na Strahově. Český institut informatiky robotiky a kybernetiky, ČVUT, Jugoslávských partyzánů 1580/3, do 3. 4. 2020, 18.00.

KNIHOMOL

Pocta Obchodnímu středisku Ještěd čili kniha jedinečně svědčící o stavbě, době vzniku i o současnosti – „OS Ještěd“. Obchodní středisko Ještěd, později Obchodní dům Tesco v Liberci – navržené v roce 1968 (M. Masák, K. Hubáček), otevřené v roce 1978–9 a destruované v květnu 2009, má za sebou barvitý a dramatický osud. Na náměstí uprostřed historického jádra Liberce na sebe

menším zájmem veřejnosti se setkala publikace zachycující osudy této stavby. Fotografie přibližují počátky stavby, pracovní a slavnostní dny i destrukci. V publikaci se setkávají dobové dokumenty s uměleckým zachycením členitého objektu Jiřím Jiroutkem. Navzdory demolici – která ve své podstatě nebyla ničím jiným než brutální „amputací kulturního dědictví“ (J. Suchomel) – získal tento výrazný skulpturální objekt doslova nový život. Navíc díky česko-anglickým textům (O. Ševčík, O. Beneš – FA ČVUT, M. Hanáčková – Technische Hochschule, Curych, Ana Miljački – MIT Cambridge, J. Suchomel, J. Týpelt, D. Vávra) si v nádherné knize jako domus redivivus otevřel cestu do světa. **Jiří Jiroutek: Už nejdu do Ještědu/ no longer schop at Ještěd. Vydal Fenomén Ještěd, s. r. o. 2019, ISBN 978-80-270-7110-4, 208 stran, česko-anglicky.**

Doc. Oldřich Ševčík

KNIHY VYDANÉ

Hubert Guzik, Dita Dvořáková, Jan Zikmund, Architektura v přerodu: 1945–1948, 1989–1992. ČVUT v Praze, Fakulta architektury 2019, ISBN 978-80-01-06524-2.

Petr Vorlík, ed., (A)typ/architektura osmdesátých let. L. Beran, N. Brankov, K. Brůhova, J. Bukačová, H. Guzik, M. Hauserová, A. Hoffmannová, O. Hojda, M. Kracík, M. Kurz, L. Kužvartová, L. Mlynčková, E. Novotná, K. Novosadová, V. Paterová, M. Pavel, T. Poláčeková, L. Popelová, P. Směták, V. Vicherková, J. Zeman, L. Zeman, J. Zikmund, ČVUT v Praze, Fakulta architektury 2019, ISBN 978-80-01-06641-6.

upoutával jakoby ze země neudržitelně vyrůstající objekt – mnohonasobná srostlice s geometrií definovanými objemy, s meziprostory v různých výškách, zpřístupněnými terasami, rampami a schodišti, chráněnými polozakrytými i k nebi otevřenými prostory. Obchodní středisko Ještěd k sobě strhávalo pozornost. A s ne-

Představujeme nový Akademický senát FA ČVUT

Tři tázání novým členům posádky na kapitánském můstku školy

- 1/ **Kterou část svého volebního programu byste rád/a uplatnil/a v tomto volebním období především?**
- 2/ **Jaké agendě byste se rád/a v AS věnoval/a?**
- 3/ **Jaké vyjádření senátu v předchozím období či kterou senátní debatu považujete za důležité?**

Ing. Radmila Fingerová

1 / Ráda přispěji k spolupráci architektů a krajinářských architektů. Čím lépe budou pedagogové spolupracovat při výuce, tím lépe budou studenti připraveni pro spolupráci obou profesí v praxi jako předpokladu dobrého výsledku společného díla. Nevěřím v „univerzálního architekta“, který zvládne všechno. Tato představa bohužel navazuje na dlouholetý omyl komory, kdy se od roku 1992 udělovaly tzv. velké autorizace (autorizace se všeobecnou působností) architektům, kteří měli za studia jeden povinný předmět krajinářské architektury. Program krajinářská architektura je na naší fakultě zásluhou architektů, především minulého a současného děkana. Proto věřím, že právě tato fakulta má velkou šanci připravovat studenty obou programů pro potřeby současného života lépe než kterákoliv jiná česká vzdělávací instituce.

2 / Uvažuji o komisi studijního plánu. Víím, že velká škola nemůže provádět velké ani rychlé změny. Ráda bych přispěla i k vyřešení modulu zahradní a krajinářské tvorby. Také je dobré přesněji nastavit pravidla pro přechod z bakaláře oboru A + U na magistra oboru KA a naopak včetně otázky titulů. Námětem k diskusi je i zadávání mezioborových témat v ateliérech a v diplomových pracích, které je zcela jistě žádoucí, ale vyžaduje jasnější pravidla.

3 / Pročetla jsem zápisy roku 2019 a výroční zprávu z let 2010–2013, jiné jsem nenašla. Zaujalo mě mnoho skutečností, ale abych se k nim mohla vyjádřit, potřebuji více informací, které doufám v průběhu letního semestru získám.

Hubert Guzik

1 / Vysoké školy ze zákona „uchovávají a rozhojňují dosažené poznání a podle svého typu a zaměření pěstují činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou

nebo další tvůrčí činnost“. Do hledáčku bych si rád vzal priority a pravidla pro ono „rozhojňování“, zejména v oblasti vědy a výzkumu.

2 / Problematika vědy a výzkumu se prolíná řadou dokumentů, o nichž rokuje senát.

3 / Mezi mnohými dalšími: diskusi o nové akreditaci studijního programu Architektura a urbanismus – už jen z toho důvodu, že dokázala aktivizovat zejména studentskou část senátu.

Doc. Dalibor Hlaváček

1 / Heslo krále Miroslava „nad nikým se nepovyšuj a před nikým se neponižuj“. Toho bych se rád držel.

2 / Je důležité si uvědomit roli senátu. Je kontrolním orgánem, žádnou vlastní agendu nemá a ani by mít neměl. Senát vnímám jako partnera vedení školy, senátor musí umět reagovat na rozmanitá témata a poskytovat vedení zpětnou vazbu. Spíš než agenda je dle mého důležitá osobní integrita, zkušenosti a nadhled. Pokud bych měl něco vypíchnout, pak studijní plán a financování vědy a výzkumu. Studijní plán prošel v minulém roce revizí, měla by následovat debata nad obsahem. Důležitá je provázanost teoretických předmětů s ateliérovou výukou. Financování vědy a výzkumu vychází z výsledků z let 2011–2015 a nereflexuje výsledky z let následných, což k bádání příliš nemotivuje...

3 / Samozřejmě volbu děkana, což je krok, který určí směr fakulty na dlouhou dobu dopředu. Obecně vzato považuji za důležité podněty studentů. Senát je totiž de facto jediná platforma, kde se mohou podílet na chodu školy, a tuto svoji úlohu vykonávají obvykle velmi odpovědně.

Josef Holeček

studentská komora (místopředseda)

1 / Klíčovým tématem volebního programu většiny kandidujících studentů byly dva zásadní body: jednak pokračovat v proměně výuky skrze úpravy studijních plánů, jednak zlepšovat prostředí na škole.

Domnívám se, že tyto dva body plnohodnotně zaštiťují dva hlavní zájmy, za něž bychom měli ve studentské kurii vystupovat. V minulém volebním období se podařilo ve spolupráci s vedením fakulty i ústavů zásadně upravit studijní plán našeho největšího oboru A + U, podle jehož

Ze zasedání senátu 19. 2. 2020. Foto Jan Tesař

nové akreditace budou studovat již příští rok nové první ročníky. Ačkoliv mnohdy byly změny spíše kosmetické, velkou roli teď bude hrát implementace našich představ do výuky samotné. Nebude to jednoduché, nebude to nárazové, ale věřím, že se to postupně povede v co největší míře. Druhým faktorem je zmíněné prostředí na fakultě. Faktem je, že v této oblasti je senát spíše garantem popularizace tématu. Po výkoné stránce je snazší bezprostřední komunikace s vedením, při níž se lze dobrat mnohem rychleji efektivního výsledku. Na obou těchto tématech však v senátu hodláme pracovat.

2 / Zejména koncem minulého období začali studenti na fakultě hojně vnímat, že senát je tím neoficiálnějším médiem pro komunikaci s vedením fakulty či s ústavy. Lze jít přímo za proděkanem, za děkanem, ale ne každý si je tím jist. A od toho především jsme tu my, na které se lze vždy obrátit. Druhou věcí je, že za rok a půl bude senát volit nového děkana. A toto téma začne být brzo aktuální a je třeba jej nepropásnout a včas přiblížit celé akademické obci.

3 / Bylo by naivní myslet si, že v AS v minulém období proběhla nějaká klíčová debata, která by otáčela zaběhlá paradigmatu. Z pohledu studentů se jako nejpodstatnější řešily zmíněné studijní plány, jinak samozřejmě klíčové formality – rozpočty či všechny nové vnitřní předpisy. Toto proběhlo a nyní se můžeme pohnout dál. Na jaře se řešilo prohlášení pražských institucí, které vyzývaly Prahu k vyhlášení klimatické nouze. Senát se po bouřlivé debatě nepřipojil. To však neznamená, že bychom o těchto tématech nemohli věcně a konstruktivně diskutovat; třeba právě v kontextu prostředí na fakultě.

Jiří Kárník

1 / Rád bych přispěl k zlepšení studentského života a fakultního života vůbec a k intenzivnějšímu propojení studenta a pedagoga. V mém případě jsou to workshopy se zaměřením především na sketching. Chci podporovat studentské aktivity, zejména SPA. Také bych

rád našel řešení na „úmrtnost“ v předmětech typu matematika a deskriptivní geometrie. Stává se, že student, jehož projekt je oceněn jako nejlepší projekt v ročníku, musí odejít kvůli matematice.

2 / Otázka je zodpovězena už předcházející odpovědí. Nicméně pohodu dle potřeby.
3 / Vlastně se „rozkoukávám“ a nedokáži říct, jaké vyjádření AS v předchozím období považuji za důležité. Myslím, že předcházející senát pracoval dobře, a to bylo i vidět na úrovni života fakulty.

Prof. Michal Kohout

1 / V míře, v jaké je to z pozice AS možné (senát není exekutiva), bych rád přispěl k posílení výzkumu bydlení a systémového pohledu na vystavěné prostředí v celém jeho životním cyklu jako jednoho z pilířů navrhování.

2 / V senátu jsem členem hospodářské komise. Pořádek dělá přátele i akceschopnou instituci.

3 / Debatu o chystaných změnách učebního plánu vzhledem k dopadu, který mohou mít na to hlavní, co na fakultě provozujeme, tj. na přípravu budoucích architektů.

Matěj Kováčik

studentská komora

1 / Rád bych se zasadil o zlepšení fakultních knihoven nebo alespoň zjistil všechny možné důvody, proč to nejde, a poté zapřemýšlel o tom, jak by to jít mohlo. To znamená například možnost výpůjček domů, hledání vhodnějších prostor v rámci školy, lepších studijních míst či příjemnějšího webu.

2 / Zprvu bych se rád sám poučil o systému školy a procedurách fungování AS. V tomto ohledu doufám, že mi to Pepa Holeček všechno poví na pivo, hned jak se vrátím do Prahy z Erasmu. Chtěl bych v senátu zprvu velmi pozorně naslouchat ostatním.

3 / Za kritické považuji schválení nového studijního plánu, se kterým se hodlám podrobněji seznámit a nastudovat si i debaty jeho schválení předcházející. Taky si poprvé uvědomuji, jak málo jsem jako student AS registroval. Přejde mi to škoda, mohl by svá vyjádření lépe propagovat, například přes sociální síť nebo web školy.

Dana Matějovská

1 / Ráda bych pomohla mladým rodičům a ve spolupráci s dalšími fakultami zajistila provoz dětské skupiny v kampusu Dejvice. Mním

tím, že by doktorandky/doktorandi nebo mladé asistentky /mladí asistenti mohli mít možnost nechat své dítě na 2–3 hodiny v profesionálně vedené dětské skupině a mohli se věnovat např. konzultacím nebo přednáškám... V současnosti hledáme v kampusu prostor, kde by tato dětská skupina mohla provozovat službu mladým rodičům.

2 / Pracuji již několik volebních období v hospodářské komisi AS FA ČVUT i AS ČVUT. Mohu srovnávat. Bylo by dobré, a na tom jsme se na hospodářské komisi vždy shodli, kdyby předkládané materiály ze strany vedení fakulty byly kompletní a komplexní.

3 / Právě při jednání o rozpočtu se pravidelně dostáváme k tomu, že FA má dobrou pozici v pedagogické činnosti, včetně ukazatelů kvality, ale má velký deficit v získávání bodů a následně finančním ohodnocení RVO, tedy ve vědě a výzkumu. Tady by bylo dobré se zamyslet nad situací a i senát by mohl pomoci.

Michaela Mrázová

studentská komora

1 / Ráda bych dění v senátu komunikovala směrem ven k akademické obci, aby se vytvořilo větší povědomí o tom, k čemu senát máme, co projednává, jak rozhodl.

Studenti i zaměstnanci jsou málo obeznámeni s děním na fakultě, ale i s jejím dalším směřováním. Jednání senátu jsou veřejná, ale netěší se nikterak velké pozornosti. To bych byla ráda, aby se změnilo.

2 / PR senátu FA ČVUT.

3 / Úpravy studijních plánů budou mít, věřím, pozitivní dopad na studium. Důležitá nyní bude ještě pečlivá příprava anotací jednotlivých předmětů.

Doc. Michael Rykl

Jak naložit s mandátem?

V senátu nejsem poprvé. Vývoj profilu školy je nikdy nekončící proces. Pozice senátora krom schvalování procesních rutin chodu školy může i spoluutvářet školu takovou, aby poskytovala prostor pro zájemce o různé obory a umožnila jim tuto profilaci. Podstatné je zájemce oslovit, motivovat a pak zapojit do praktického i základního výzkumu, s možností prezentace na odborných fórech, kde jdou spolu se svými učiteli „s kůží na (odborný) trh“, a následně mohou své výsledky i publikovat. K tomu je třeba vytvořit rámec z pozice fakulty – finanční (grantovou) podporu nevelkého, leč účinného rozsahu, ale i nastavení specializovaných předmětů tak, aby takové výstupy mohly vznikat. Na závěr si dovoluji citáty z 2000 let starého

klasika Vitruvia: „...proto, kdo se chce vydávat za stavitele, musí být zřejmě vzdělán oboustranně. Je tedy třeba, aby byl i nadaný i učenlivý ve vědě; neboť dokonalého mistra nedovede vytvořit ani nadání bez vědy, ani věda bez nadání... Je nutno znát také velmi mnoho z dějepisu, poněvadž stavitelé určují často pro svá sídla mnoho ozdob a je třeba, aby dovedli vysvětlit tazatelům důvod, proč tak učinili...“

Fiilosofie zajisté zdokonaluje stavitele velikostí ducha, aby nebyl nadutý, nýbrž raději přívětivý, řádný a poctivý a bez lakoty, což je nejhlavnější. Bez poctivosti a bez mravní čistoty nelze totiž vytvořit žádné dílo; aby nebyl chtivý a neměl ducha zaujatého jen tím, jak dostávat zakázky, nýbrž aby dovedl vážně udržet svou důstojnost a zachovat si dobré jméno...”
Zbytek si přečtěte v českém vydání z r. 1979, str. 29–36, v kapitole I.

Jan Sedlák

1 / Kandidoval jsem více s určitým krédem nežli specifickým programem. Práci v AS považuji především za průběžnou činnost. Je v mnohém shodná s mým krédem výuky na fakultě. Asi nejdůležitější mi však na půdě AS připadá podpora hodnotného akademického života v atmosféře otevřenosti, důvěry a sdílení, tedy mít podíl na spoluvytváření „kultury konsenzu“. V tom je pak možné řešit jakékoliv úkoly, možno říci i programy (ale i naopak).

2 / Jak jsem uvedl, průběžná činnost obsahuje mnoho agend, nemyslím, že je třeba z nich některou zdůrazňovat nad jiné. Myslím, že „hlavní agendou“ senátora je správné rozhodování, uvážlivé, nezaujaté, vyvážené, respektující šíři daného názorového pole.

3 / V minulém období jsem v roli předsedy mj. moderoval diskuse. Snažil jsem se být „diskrétním“ a všem dát maximální prostor, neboť myslím, že AS je pro ně tou správnou platformou. V tuto chvíli nechci některou z diskusí považovat za nejdůležitější. Pokud přeci jen, tedy alespoň dvě témata: reforma studijního plánu bakalářského a magisterského studijního programu a projednávání a schvalování nových vnitřních předpisů a řádů FA.

Kristýna Schulzová

studentská komora

1 / Uvažuji o spolupráci mezi ústavu. Hlavně o propojení výuky (zejména odborných a technických předmětů) s praktickou aplikací v architektonickém návrhu. Již od nejnižších ročníků by studenti měli získat co nejlepší představu o tom, proč se danou látku učí a k čemu jim bude prospěšná.

2 / Zajímá mě komise studijního plánu a podíl na implementaci nově schválených studijních plánů. Doufám, že se podaří zapracovat také na zlepšení komunikace mezi vyučujícími navzájem i se studenty.

3 / Zajímaly mě informace děkana a jednání, související s nově akreditovanými studijními plány. Důležité je, že studijní plány byly řešeny ve spolupráci se studenty, a doufám, že se v tomto trendu podaří pokračovat i při jejich zavádění do praxe.

Jiří Šrubař, místopředseda

1 / V AS jsem připraven uplatňovat racionální a konzistentní přístup, a přispět tak k zachování rozumné míry kontinuity v dalším směřování fakulty.

2 / I nadále mě bude zajímat ekonomická agenda. Nemyslím tím jen kontrolu hospodaření, ale např. i otevření diskuse o případných změnách metodiky rozdělování finančních prostředků. Od voličů jsem dostal důvěru i ve volbách do senátu ČVUT, proto považuji za jednu ze svých povinností aktivně předávat informace mezi oběma senáty.

3 / V minulém období se AS často zabýval studijním plánem a návrhy nových či inovovaných studijních programů. Tyto diskuse umožnily poznat názory, postoje a mnohdy i problematiká místa z pohledu studentů a kolegů napříč celou fakultou. Studentští senátoři byli v těchto debatách velmi aktivní a i díky jejich přístupu bylo toto téma na jednáních tak často přítomno.

Zdeněk Völfi
studentská komora

1 / Senát má vedle volby děkana v prvé řadě kontrolní funkci, takže je náročné slibovat „prosazení programu“ v politickém slova smyslu. V kontrole budeme samozřejmě i nadále bedliví, nicméně největší síla senátorů spočívá v možnosti přímého dialogu s vedením fakulty.

2 / Za své téma jsem vždy považoval zlepšení výuky, ať již prostřednictvím studijního plánu nebo zpětné vazby v podobě ankety. Znovu jsem se rozhodl kandidovat, neboť jsem měl pocit, že se v minulém období podařilo zvládnout především práci analytickou, nyní je na řadě dlouhá diskuse nad tím, jak dál. Přestože je nový studijní plán již hotov, byl bych rád, aby se vylepšování systému výuky stalo součástí kontinuální práce, nikoliv jednorázovou akcí jednou za dvacet let. Rád bych, aby toto období stanovilo jasnou vizi výuky, a i to budu očekávat od nového děkana.

3 / Z mého hlediska byly zásadní tři programové body: schvalování nových vnitřních

předpisů fakulty (mnoho dílčích diskusí, například o změně volebního systému), volba děkana a tvorba nového studijního plánu.

Prof. Petr Vorlík, předseda

1 / Většinu institucí, naši fakultu nevyjímaje, trápí a brzdí přebujelá administrativa. Rád bych v AS spolu s vedením hledal cesty, jak zjednodušit, zpřehlednit a omezit „papírování“. Už v minulém období jsem se pokoušel podnítit diskusi na téma redukce některých úkonů a digitalizace administrativy. Včetně elektronických voleb do senátu. Upřímně, moc jsem neuspěl. Jednou z možných cest je snad hledání kompromisu, nabídnout papír tomu, kdo dává přednost tradici, a tentýž formulář elektronicky tomu, kdo nechce po škole pobíhat kvůli podpisům a raději si vše potřebné vyřídí ze svého počítače. Věřím, že bychom pak my všichni měli více času na práci. Druhým tématem, které jsem otevřel už v minulém období, rovněž neúspěšně, je větší environmentální ohleduplnost fakulty. Kdo jiný než velká instituce, navíc aspirující na etický etalon, by měl v tomto krok za krokem posouvat obecné hodnoty. Kromě toho způsob, jak se chováme k prostředí, je i obrazem, jak se chováme k sobě navzájem. Opět nehovořím o velkolepých plánech a drastických změnách. Ale o prostých, každodenních zvyklostech typu: hrnky místo kelímků na kávu, méně tisku (viz také avizovaná digitalizace), recyklace materiálu na modely, voda z kohoutku nebo filtrovaná z automatu místo plastových lahví atd. Obyčejný selský rozum a úspora. Malé kroky, každodenní osobní pokora a odpovědnost, ke kterým by ale mohla pomoci mírná postrčení a změna atmosféry v celé instituci.

2 / Běžná agenda AS obnáší především legislativu, rozpočet a volbu děkana. Bylo by dobré, kdyby každá senátní komise převzala větší odpovědnost každá za určitou, nově poněkud širší oblast (místo již zavedených dílčích úkonů). Materiály připravené a prodiskutované v komisi bychom pak mohli v AS podrobit srozumitelnějšímu a méně „bloudivému“ projednání a efektivněji docílit skutečného konsensu. Možná by pak zbyl čas a energie i na ony osobní body z našich volebních programů (viz první otázka).

3 / V minulém období opakovaně v AS vyplouvalo na povrch téma informovanosti a komunikace napříč fakultou. Ukazovalo se, že informací je dost, jen často nevíme, kde a jak je hledat. V informační smršti současného životního stylu se všichni, studenti i pedagogové, tak trochu ztrácíme. Bylo by skvělé, kdybychom spolu díky AS dovedli postupně ladit ty správné informační toky. Abychom měli všechny potřebné informace, ale zároveň nebyli přidušení všudypřítomným informačním smogem.

Karolína Kripnerová

- 1/ Která myšlenka vás zaujala v poslední Alfě?
- 2/ Jak jste daleko ve své dizertační práci a co vás při psaní překvapilo?
- 3/ Jak jste se dostala k tématu bezdomovectví?

1 / Zaujaly mě dvě věci. Jednak apel na vlastní odpovědnost každého z nás za stav společnosti a také profese. Tento apel rezonoval ve výpovědích osobností během diskuse k 30. výročí listopadu. Namátkou citát pana děkana: „Každou svou čarou, každým svým přístupem se stávám chartistou nebo antichartistou. A to vše se do nás wpisuje, a tak ovlivňujeme to, co je naším produktem.“ Druhou věcí, kterou si neodpustím, je postřeh z pozice ženy. Ve škole je studentek polovina, možná i více. Kam se však vystudované architektky ztrácejí, nevím. I v poslední, vzpomínkové Alfě jsem se těšila na postřehy minulé a současné generace osobností. Poměr žen a mužů – v besedě? 1 : 15. Díky alespoň za Alenu Šrámkovou. Možná je třeba se trochu více snažit tyto „skryté“ ženy objevovat a dávat jim – v zatím převážně mužské profesi – prostor. Impulsem může být nedávný cyklus přednášek organizovaný Kruhem s názvem „Architektky“ či vznikající stejnojmenná iniciativa.

2 / Práci mám nyní dopsanou, odevzdanou a teprve pár dní už i úspěšně obhájenou. Zabývala jsem se tématem bezdomovectví z pohledu architekta. Kladla jsem si otázku, jak může architekt přispět k prevenci bezdomovectví (zejména mladých lidí). Prevenci bezdomovectví je totiž možné vidět v několika úrovních: prostřednictvím intenzivní práce s konkrétním člověkem v nesnázích, za druhé prací s ohroženými skupinami (například sociálně vyloučenými lidmi, matkami samoživitelkami či seniory) a za třetí – zde je právě velký prostor pro architektky – jde o práci s celou společností. Prevence totiž znamená vzdělávat, upozorňovat na toto téma a debatovat o něm. A architekt – tvůrce prostoru, který dává situačním rámcem a může je tak významně ovlivnit –

je společensky odpovědná profese, která musí mít i o těchto společenských problémech povědomí. Zájem o téma bezdomovectví zapadá do sociálního rozměru udržitelnosti. Myslím si, že architektura není jen pozlátko pro ty majetnější z nás, ale že to je služba, která by měla být standardem i pro slabší členy naší společnosti. Při psaní práce mě nejvíce překvapilo, jak znovu „objevujeme Ameriku“. Mnoho témat, mimo jiné i zmiňovaná společenská odpovědnost profese architekta, tady již v minulosti bylo (podívejme se například na témata hnutí CIAM). Ale my jako společnost na své znalosti dokážeme úspěšně zapomenout, takže i nyní si například ve většině myslíme, že architekt nemá k tématu bezdomovectví co říci. Architekti se o téma lidí na okraji společnosti moc nezajímají a zároveň profese, které s lidmi bez domova pracují, by ve většině ani nenapadlo, že by měly třeba k rekonstrukci prostorů přizvat architekta. Nebo znáte nízkoprahové centrum, azylový dům či noclehárnu, kterou navrhl architekt? Myslím si, že pro tato a podobná „okrajová“ témata by měl být prostor už na fakultě.

3 / Když jsem přemýšlela nad odpovědí, napadlo mě (s menší nadsázkou), že toto téma si s sebou nesu už z puberty. Hraji na příčnou flétnu a moje první kontakty s rockovou hudbou vedly přes britskou kapelu Jethro Tull, kde hraje frontman Ian Anderson právě na flétnu. Jedna z hlavních písniček, která kapelu proslavila, má název Aqualung. Je právě o člověku bez domova, který hledá pomoc.

O trochu méně poetickou cestou k tématu bezdomovectví z pohledu architekta bylo hledání zadání diplomního projektu. Tou dobou jsem byla na stáži ve Vídni a setkala jsem se tam s projektem VinziRast-mittendrín. Je to dům, ve kterém bydlí (bývalí) lidé bez domova spolu se studenty. Vedle toho dům nabízí i pro širokou veřejnost služby a benefity – jako jsou rekvalifikační kurzy nebo restaurace v přízemí. Tento projekt je unikátní tím, že jeho rekonstrukci navrhli architekti (ze studia gaupenraub+/-). Dokázali vytvořit příjemné a kvalitní prostředí, které pomáhá lidem na okraji společnosti se do ní vrátit zpět. Tento projekt a přístup autorů rekonstrukce mě přesvědčil, že architekt k tématu bezdomovectví rozhodně má co říci.

Doktorandka je absolventkou FA ČVUT (2015), název dizertační práce Role architekta v řešení společenského začleňování mladých lidí ohrožených bezdomovectvím; školitel doc. Dalibor Hlaváček.

1. cena: Matěj Šebek ved. práce Novotný – Koňata – Zmek, Ústav navrhování I, FA ČVUT, Divadlo pro Jindřichův Hradec

Autorská zpráva

Tématem se stává mé rodné město Jindřichův Hradec. Chci navrhovat dům a volím úkol, o kterém se ve městě mluví už přes sto let, a mně osobně je vlastní. Stávající jindřichohradecká divadelní scéna, na kterou přijíždějí soubory se svými zájezdními inscenacemi, je více tanečním sálem než divadlem. Divák, herec, mistr zvuku i rekvizitář trpí. Zahrada bývalého františkánského kláštera je na zvýšené terase držena původními zdmi ve své historické stopě. Františkáni už ji 70 let neobhospodařují. Místo, kdysi na okraji historického centra, je dnes sto metrů od nejživějšího jádra. Právě proto je zde posledních pár let oblíbené parkoviště pro 130 aut.

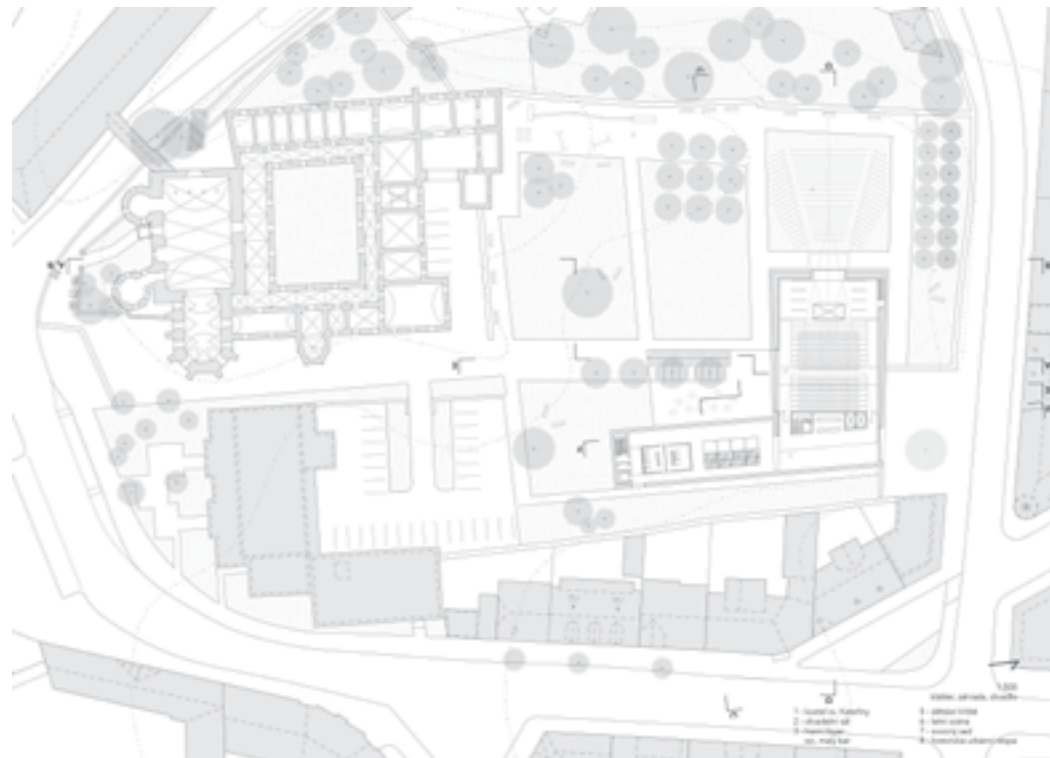
S klášterní zahradou se musí něco stát. Chci být architektem, navrhují dům. S dědictvím klášterní zahrady je třeba zacházet kulturně. Revize současného stavu je zcela zásadní. Procházím staré podoby klášterní zahrady a objevuji strukturu velmi elegantně reagující na geometrii celého pozemku. Odkazem na původní řád vytvářím nový kulturní svět za zdí, ve kterém ční dům ukrývající divadlo se schopností otevírat se do okolí. Nová architektura jako protiváha kláštera, iniciátor aktivity v zahradě i zprostředkovatel kultivovaného/kulturního prostupu územím. Klášterní zahrada s novou dramaturgií. Stromořadí klesající k divadlu. Dětské hřiště. Důstojná lípa. Ovocný sad. Letní divadelní scéna. Klíčem řešení divadla je pasáž spojující ulici Miřiovského s dvorem zapuštěným do klášterní zahrady. Architektura celého domu se snaží moderovat pocit uživatele – diváka. Příchod na představení ve večerním šeru od kláštera přes zahradu znamená blížít se k velkému oknu přímo do divadelního sálu. Lidé se usazují na svá místa. Následně divák sestou-

pí do dvora, který přechází v pasáž podél spodního foyer. Pokladny, šatny, bar a všudypřítomný klášter nad horizontem. Do sálu po schodišti středem celého prostoru. Horní foyer se dívá do ulice a klášter divák znovu objeví až ve chvíli, kdy vstoupí do sálu. Jevišť a velké okno. Těch několik významných minut před a po skončení divadelního představení, kdy se kulíso v sále stává architektura kláštera.

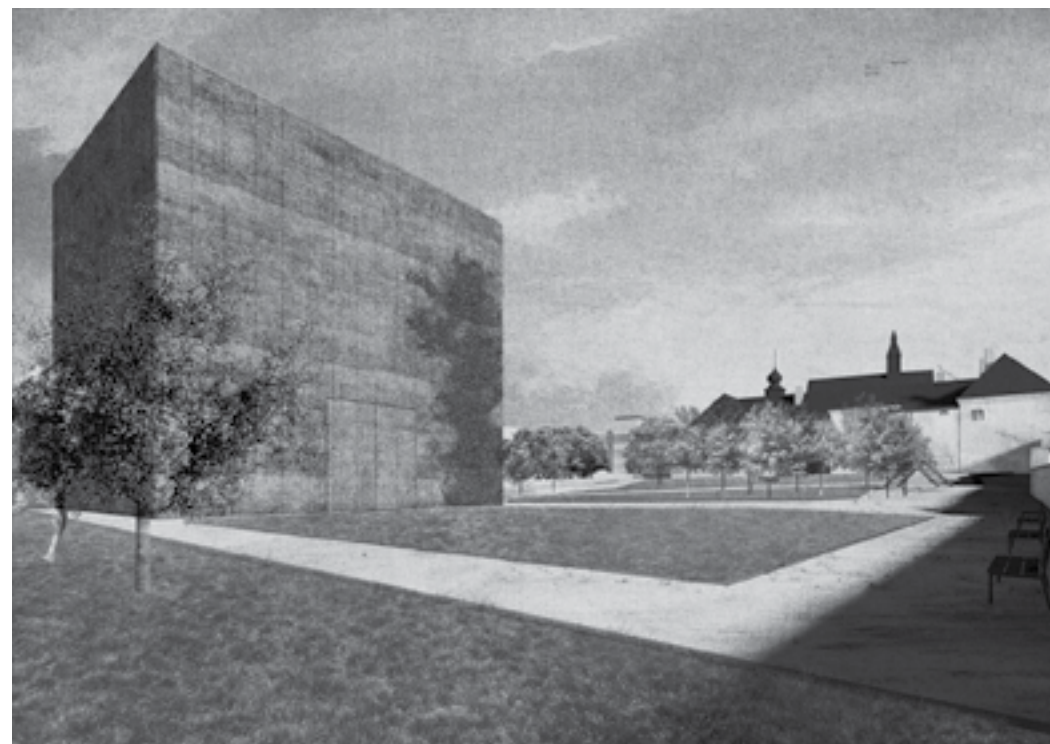
Divadlo bez zahrady nemůže existovat. Zahrada bez divadla nejspíš ano. Ne však v současném stavu. S klášterní zahradou se musí něco stát.

Zpráva poroty

Projekt nového divadla pro Jindřichův Hradec představuje kultivovaně, s citem pro genia loci a velmi kreativně zvládnuté zadání. Úryvek z anotace návrhu: „Jevišť a velké okno. Těch několik významných minut před a po skončení divadelního představení, kdy se kulíso v sále stává architektura kláštera,“ dokládá schopnost autora uvažovat o architektuře i z pohledu účelu takové stavby, tedy z pohledu návštěvy divadelní budovy a divadelního zážitku, který má do lidského života přinášet emocionální, citové a myšlenkové obohacení. Promyšlený architektonický a divadelní scénář tohoto návrhu je schopen takové prožitky iniciovat. Za zmínku stojí i prezentace návrhu, která je primárně neokázalá, nicméně graficky velmi kvalitní a soustředící se na podstatné prvky. Kultivované grafické zpracování a způsob prezentace, promyšlený architektonický a divadelní scénář a inspirativní práce s geniem loci zahrady bývalého kláštera porotu přesvědčily o kvalitách návrhu, aby se rozhodla udělit mu nejvyšší ocenění.

Divadelní sál, klášterní zahrada, půdorys

Divadlo, vizualizace

Slovo má Ing. arch. Matěj Šebek, vítěz soutěže O nejlepší diplomovou práci 2019 Pokus o absolventskou zprávu z Jindřichova Hradce

Když jsem skoro přesně před rokem odevzdal svůj diplom, nečekal jsem, že se k němu budu vracet. Těší mě to. Můj poslední školní projekt může i za tento text. Mám obavu, že to lepší mi už ale přinesl, a já poznávám, že redakcí Alfy navržené volné zadání těchto řádek už nemůže být víc svazující.

Měl bych zhodnotit svůj rok po škole? Vydělávat si na živobytí čarami, na kterých mi možná až příliš záleží, generuje mnohem více komplikací, než jsem čekal. Ale protože bych se jako čtenář podobným pokusům o bilancování krutě vysmál, dál v něm pokračovat nebudu. Raději bych se zmínil o svém městě, kterému jsem se věnoval ve své diplomové práci.

Rok po mé obhajobě je klášterní zahrada v Jindřichově Hradci stále plná aut. Jen poplatek 10 Kč za hodinu se už přestal vybírat. Závory jsou většinou „nahoru“. Jedna místní vlivná politická strana si na sousední slepý štít nedokončeného bloku vyvěsila transparent: Konec rušení parkovacích míst v našem městě! Mimochodem strana v posledních volbách velmi úspěšná. Klášterní konvent dál tiše chátrá.

Středověké jádro Jindřichova Hradce je jedno z nejkrásnějších v Čechách. Zaměstnanost je vysoká, obchvaty převážně dokončeny, bazén je zrekonstruován, Kaufland praská ve švech, sídliště objeví každý rok nový odstín meruňkové. Město vzkvétá, ale architektura se nedostavuje. Odborné internetové magazíny mlčí. Kdysi tu projektoval Jan Kotěra, Otakar Novotný nebo F. A. Libra. Dnes se pojem kvalita vytratil a nahradila ho odbornost, s tou může politik přeci jen těžko polemizovat. Autorizace architekta váží stejně jako ta inženýrská, a tak městské zakázky nekreslí architekt. Žádní také nesedí v zastupitelstvu, v komisích ani na úřadech. Když město vloni konečně vypsalo výběrové řízení na městského architekta, pozice byla vytvořena tak lákavě, že se o ni nikdo neucházel dvakrát po sobě. Rozsáhlou rekonstrukci Vajgarského nábřeží v centru projektují dopravní inženýři. Z architektonické soutěže se stala politická pro-

vokace. Jako mladý architekt zjišťuji zajímavou věc: svému městu nemám co nabídnout.

A tak mi nezbývá než jen pozorně sledovat, co se v mém městě děje. S místními kolegy, sochařem a kunsthistorikem, vybíráme to zajímavé, co v Hradci v posledních sto letech vzniklo. Mluvíme o tom na procházkách, které pořádáme pro veřejnost. Zastupitelé ani úředníci většinou nechodí. Nicméně mohu říct, že náš místní kroužek angažovaných turistů získal určitou oblibu. Naše iniciativa „Je to i tvoje město“ ovšem svým způsobem selhává: Chtěli jsme s městem mluvit o jeho plánech a vizích, nabízeli jsme pomoc, navrhovali participace, ukazovali pozitivní příklady z jiných míst republiky. Město ale nemělo zájem a stále s námi nechce ani mluvit. A tak se stalo, že jsme dosáhli pravého opaku a stali se kritiky, kteří jen znervózňují úředníky při jejich odpovědné práci. (Nicméně se každý rok profesní veřejnost vzájemně chválí, protože počet architektonických soutěží v Česku opět meziročně vzrostl...)

Shrnuto: Přináším zprávu z krásného historického okresního města ochráněného (nebo obtěžkaného?) památkovou rezervací. Z města, kde najdete čisté chodníky a včas vyvezené kontejnery, ale na náměstí hraje dechovka a z veřejných peněz se opravují hlavně dopravní komunikace a staví nová parkoviště, kdekoli to jde. Jak dlouho bude ještě Jindřichův Hradec moci čerpat z toho, co zdědil, aniž by cokoliv hodnotného přidal?

Sádrový model mého nového divadla pro Jindřichův Hradec „slavnostně“ vystavený (opřeny) v ložnici jednoho dne „opustil“ svůj polystyrenový kontext a rozdrtil se o parkety. Původně se zdálo, že drží dobře. Pro klid své duše nechám výklad této události raději na někom jiném.

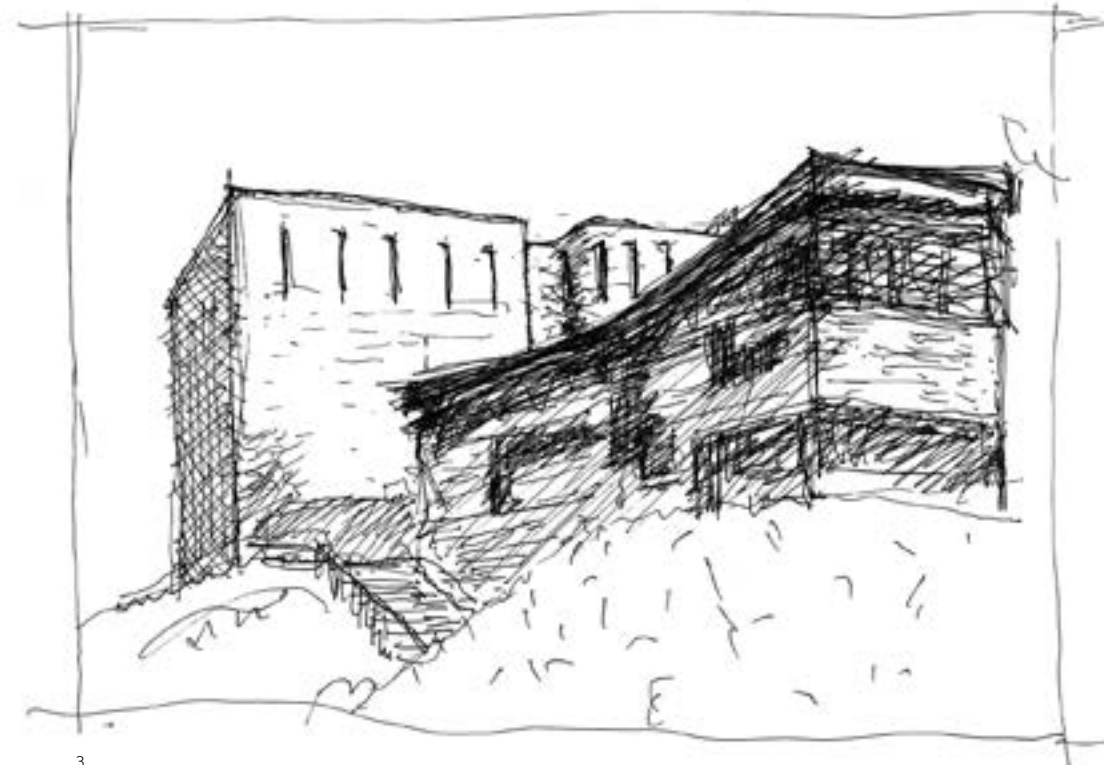
Matěj Šebek, skici. 1. St. Charles Church, 2. St. Charles Church, 3. St. Brides Church. Doba realizací: 60. léta min. století. Skici vznikly během nedávné studentské stáže v Glasgow. Jde o sakrální stavby architektů kanceláře Gillespie, Kidd & Coia na území Glasgow. >

1.

2.

3.

Lukáš Beran – Jan Zikmund, PRO ZRNO: obilní skladiště a síla 1898–1989, Praha 2018.

Autorská spolupráce B. Fragner, N. Johanisová, T. Bartošiková, J. Potůček, M. Tayerlová, L. Tofan. ISBN 978-80-01-06626-3.

NOTES

Nový Akademický senát FA ČVUT. Výsledky voleb: viz s. 3–11 v čísle. Na svém 1. zasedání 4. 12. 2019 zvolil AS předsedou prof. Petra Vorlíka, místopředsedy Jiřího Šrubaře (komora akad. pracovníků) a Josefa Holečka (studentská komora). Kandidáti do komory akademických pracovníků AS FA ČVUT: Prof. H. Achten, K. Brůhová, V. Ertl, R. Fingerová, H. Guzik, doc. D. Hlaváček, T. Hradečný, J. Kárník, prof. M. Kohout, D. Matějovská, H. Nezpěvák, M. Pavel, J. Plos, K. Rottová, doc. M. Rykl, J. Sedlák, doc. H. Seho, V. Sosna, J. Šrubař, prof. P. Vorlík. Komora studentů: J. Holeček, M. Kováčik, M. Mrázová, K. Schulzová, M. Slezák, J. Taty, Z. Volf, T. Vránková.

Zvolení senátorů do AS ČVUT za FA ČVUT: Dana Matějovská, Jiří Šrubař, Kristýna Schulzová, Marek Wagner. Kandidáti do komory akademických pracovníků AS ČVUT: K. Brůhová, doc. D. Hlaváček, D. Matějovská, J. Šrubař. Kandidáti do komory studentů AS ČVUT: K. Schulzová, M. Wagner.

John Eisler, významný český architekt, se stal laureátem zlaté Felberovy medaile I. stupně. Ocenění převzal 21. ledna 2020 během slavnostního zasedání Vědecké rady ČVUT v Betlémské kapli z rukou rektora ČVUT doc. Vojtěcha Petráčka. Na toto ocenění jej navrhl děkan Fakulty architektury ČVUT prof. Ladislav Lábus.

Doc. Ing. arch. Petr Vorlík, Ph.D., obdržel na návrh Vědecké rady Českého vysokého učení technického v Praze jmenovací dekret profesora pro obor Dějiny architektury a ochrana památek. Dekret podepsal 28. 11. 2019 prezident ČR Miloš Zeman a nový profesor jej slavnostně převzal z rukou ministra školství, mládeže a tělovýchovy Roberta Plagy ve Velké aule Karolína 18. 12. 2019 ve 12 h.

Šárka Malošíková získala Cenu Stanislava Hanzla pro nejlepší studenty. Je absolventkou FA ČVUT v Praze (2012), studuje zde v Ústavu

navrhování II doktorský program pod vedením doc. Dalibora Hlaváčka.

K 150. výročí narození Adolfa Loose (Rok Adolfa Loose: 2020) přispěje naše fakulta – ve spolupráci s NTM a Studijním centrem Norbertov – projektem nedokončené „poslední práce“ umělce: celodřevěného rodinného domu pro dceru Evu Milady a Františka Müllerových, stavitelů slavné tzv. Müllerovy vily (realizace 1928–1930). V letním semestru jej budou připravovat v rámci výuky studenti ateliéru Girsy z Ústavu památkové péče FA ČVUT.

Porota Olověného Dušana 2020. Vypisuje Spolek posluchačů architektury. Obor A + U: Eliška Černá, Jana Kostecká, Alena Mičková (předsedkyně), Pavel Nasadil, prof. Emil Příkrýl. Obor Design: Eva Eisler (předsedkyně), Vít Jakubíček, Oldřich Sládek.

Nominace. Jednotlivci: A. Bujok, Knihovna Prachatic (ateliér Redčenků – Danda), M. Kunc, Horní Chobolice (Sitta), J. Mikšovský, Tiskařský dům (Císler), S. Martináková, Obytný památník /Paralely (Kordík – Jelínek), S. Roeselová, Hradební okruh (Redčenků – Danda), T. Šebová, Pofel (Novotný – Koňata – Zmek), A. Vonášková aj. Daniel, Florencie, Parco delle Muse (Sitta – Chmelová).

Ateliéry A + U: Císler – Pazdera (Commoning), Kordík – Jelínek (Pod mostem), Kuzemský – Kunarová (Bydlení u Grébovky), Novotný – Koňata – Zmek (Humpolec), Redčenků – Danda (Prachatic – Obraz města), Sitta – Chmelová (Česká Lípa, Škroupovo náměstí, Florence – A New Boboli, Horní Chobolice – nová krajina vína, Písek, mezimostí na řece Otavě, Vyšehrad, zahrada dětí u Jedličkova ústavu).

Design: Jednotlivci: V. Bednář, Pietní místo u cesty (Jaroš – Bednář), L. Horáková, Váza (Streit – Polák), K. Janypková, Nádobu na vodu (Fišer – Nezpěvák), T. Kůrková, Váza na květiny (Fišer – Nezpěvák), E. Luhanová, Lapovací stroj (Tvarůžek – Blaha), M. Zachrllová, Váza (Streit – Polák).

Ateliéry: Streit – Polák (Návrh skleněné vázy nebo mísy, Návrh instalace výstavy), Karel – Šafařík (Fenomén ztráty, Sklo).

Nová grafika fakultního zpravodaje vychází z iniciativy děkana prof. Ladislava Lábusa a proděkana pro vnější vztahy Jana Tesaře. Autorkou řešení, které drží čtenář v ruce, je grafika Tereza Melenová.